

30329624-9	09/01/2012	גלובס - שוק ההון	עמוד 9	1	15.4x31.22
לילית ליליות מסעדהחנוך ברקת בעלים של ליליו - 26970					

ה' זה הון סיכון חברתי'

קרן דואליס היא קרן פרטית שמעוניינת באקזיטים ובשינוי חברתי במידה שווה, ולכן היא משקיעה בחברות שמעסיקות בעלי מוגבלויות • **חנוך ברקת**, המייסד: "אין לנו את כל התשובות לעולם העסקי, אבל אנחנו יכולים לסייע ליצור צדק חברתי" / **בתיה פלדמן**

התשובה היא לא רק כלכלית, אלא גם חברתית". לדברי ברקת, בשלב ההתחלתי הקרן תשקיע בעיקר במיזמים שיעסקו בהכשרה והעסקה של אוכלוסיות חלשות. "יש בישראל כ-800 אלף איש עם מוגבלות שמוגדרות כנכות. אלה אנשים שמסוגלים לעבוד ואין סיבה שהם ישבו בבית בלי עבודה. "במקרה של קפה רינגלבלום בחרנו מנהל מקצועי לבית הקפה, כדי שהעסק יצליח, נוסף להיותו פרויקט חברתי", אומר ברקת, "היום, שנתיים אחרי, הקפה מאוזן. שילשנו את מחזור הפעילות, ובני הנוער שעובדים בקפה, במטבח או בהגשה מקבלים כישורים שלא היו מקבלים במקומות אחרים".

רווחית וחברתית

אחת מחברות הטכנולוגיה שבהן השקיעה דואליס היא אביליטיז (Abilities solution), שהוקמה ומנהלת בידי פנינה וטשר. וטשר מילאה תפקידים בכירים בחברת התוכנה SPL, ולפני שלוש שנים החליטה לעשות שינוי. "ידעתי שאני רוצה משהו שיסייע לאנשים עם מוגבלויות, והחלטתי להקים חברה שתשתמש בידע ובניסיון שלי בתוכנה. על-בסיס הרעיון הזה הקמתי את אביליטיז, שמטרתה לשלב כמה שיותר בעלי מוגבלויות בהייטק. "אביליטיז מעסיקה אנשים עם מוגבלויות, בפיתוח ובריכת תוכנה", מוסיפה וטשר, "כיום אנחנו מעסיקים 11 עובדים בעלי מוגבלויות פיזיות כמו ראייה או דיבור, ואנשים עם מוגבלות על רצף האוטוים. יש לנו עובד שהחלים מחיידק טורף, בעלי מוגבלות של קשב וריכוז, וגם מוגבלות נפשית. "המטרה היא להפוך לחברה רווחית שתפעל שנים רבות", היא אומרת, "ב-2011 קיבלנו השקעה מדואליס, וגייסנו את יהושע אגסי, בעבר נשיא סאיטקס ומנכ"ל לאומי קארד, לתפקיד היו"ר. התחזית שלנו היא שעד סוף 2012 נגיע לאיזון כלכלי ולסדר גודל של 30 עובדים בחברה. אנחנו רוצים להיות חברה של מאות עובדים".

• **מה משך אורך לעזור דווקא לבעלי מוגבלויות?**

"אני מאמינה שמוגבלות היא תוצאה של מאפייני הסביבה והארס, שאפשר לממש יכולות. החזון של החברה הוא לאפשר לאנשים לעבוד בכבוד ולהגיע להגשמה עצמית. לשם כך, פיתחנו מודל של ליווי של העובד המעסיק. למעשה, אנחנו מציעים עובדי מיקור חוץ שיושבים באתר המעסיק".

• **מה המשמעות של העסקת עובד עם מוגבלות?**

"לא פעם נדרשות התאמות במשרד, כמו תוכנות מיוחדות, או רכישת מסכים שמיועדים לכבדי ראייה. אנחנו מספקים זאת למעסיק, ובמקביל נמצאים במו"מ עם משרד התמ"ל לקבלת סיוע".

שמעסיקה מהנדרסים מהמגזר הערבי. קרן דואליס היא קרן פרטית, שמשקיעה גם היא במודל הון סיכון החברתי. היא הוקמה לפני שלוש שנים על-ידי **חנוך ברקת**, לשעבר שותף באיפקס ישראל. **ברקת** הקצה מהונו הפרטי וכך גם משקיעים פרטיים, בעיקר חברים של ברקת, שמשקיעים במיזמים באופן אופורטוניסטי.

"800 אלף איש יושבים בבית"

"הקרן לא מפרטת את היקף ההון שהיא מנהלת וכמה היא משקיעה בכל מיזם. עד כה דואליס השקיעה בחברת גליל תוכנה; בסניפי מסעדת **ליליות** ברעננה ובתל אביב, שמכשירות ומעסיקות בני נוער בסיכון לעבודות בתחום המסעדות; וכן בקפה רינגלבלום בכאר שבע, שפועל במודל דומה. "אולי אין לנו את התשובות למה שקרה בעולם העסקי, אבל אני מרגיש שאנחנו יכולים לסייע ליצור צדק חברתי", אומר ברקת, "אנחנו מתנהגים כמו קרן השקעות. עד היום פנו אלינו 100 יזמים עם תוכניות עסקיות. אנחנו לא נותנים תרומות, אלא משקיעים בחברה ומסייעים לצמיחתה. נשקיע בארבע-חמש חברות בשנה".

• **למה לאמין מודל שכולם אומרים עליו שהוא כושל?**

"לקחנו את הצד המהותי של ההון סיכון, שבו מנהלים מנוסים מלווים ומשקיעים ביזמים ומסייעים להם בבניית החברה.

"בהון סיכון ההצלחה נמדדת באקזיטים גדולים, בדואליס גם שואפים לאקזיטים, אבל מתחשבים בכך שהם יהיו בהיקפים של עשרות מיליוני שקלים, ולא מאות מיליוני דולרים. אנחנו שואפים לחלק רווחים לבעלי המניות, אבל הרצון להרוויח מאוזן ברצון ליצור שינוי.

חנוך ברקת.
"התשובה היא לא רק כלכלית, אלא גם חברתית" (צילום: אבשלום ששוני)

ורל הון סיכון נחבט כמעט מכל כיוון, אך נראה שההון סיכון החברתי, Social ventures, נשאר ללא פגע. מדובר במודל שמטפח חברות בעלות מטרות חברתיות, שאומץ על-ידי אנשי עסקים שלא רואים בהן דרך להרוויח מיליארדים, אלא מיזמים שמבקשים לשלב בעלי מוגבלויות או אזרחים ממגזרים מוחלשים, שבדרך כלל מודרים מהתחומים האלה. מודל הון סיכון החברתי בחו"ל צובר תאוצה, בין היתר אחרי שמחמד ינוס, כלכלן מבנגלדש, זכה בפרס נובל לשלום על חברת המיקרו-מימון שלו גרמין בנק (Grameen Bank). באחרונה קמו בישראל כמה מיזמים כאלו, כמו חברת AQA שמעסיקה בעלי תסמונת אספרגר או גליל תוכנה

לתת הלוואות דווקא לעניים

את פרס נובל לשלום, חלק ינוס עם הארגון שייסד - בנק גרמין - בשנת 2006. השיטה שזיכתה את ינוס בפרס היא מיקרו-הלוואות, שפועלת הפוך ביחס להיגיון הבנקאי הרווח. לפי שיטה זו, יינתנו הלוואות ליזמים שאינם עומדים בקריטריונים של בנקים רגילים, במטרה לסייע להם להצליח בהקמת עסקים קטנים שיוכלו להתפרנס מהם. זאת מתוך כוונה להילחם בעוני על-ידי יזמות. ההלוואות ניתנות ללא ערבויות, ורוב הלווים הן נשים. בחודש נובמבר 2011 העניק הבנק הלוואות בהיקף של כ-110 מיליון דולר, ומאז הקמתו העניק הלוואות בהיקף של כ-11.5 מיליארד דולר, ש-10.2 מיליארד דולר מתוכם, הוחזרו עד כה. •